

ESBJERG

BY- OG
ERHVERVSØKONOMISKE
OVERSIGTER

5. Aargang

Nr. 1 . Marts 1945

Ogsaa i „Esbjerg“'s femte Aargang skal det første Nummer bruges til en statistisk Oversigt over Indkomst- og Erhvervsforholdene i Byen. Paa Grundlag af Skattevæsenets Materiale for Aaret 1943 vises i Tal de økonomiske Vilkaar, der gjaldt for Esbjergs Borgere. I Teksten belyses Udviklingen under Krigen. Hovedtabellen giver en fuldstændig Oversigt over Indkomst- og Erhvervsfordelingen.

Esbjerg by- erhvervsøkonomiske Oversigter indeholder i dette Hefte den aarlige Analyse af Indkomst- og Formueforholdene i Esbjerg, denne Gang for Aaret 1943. Analysen fremkommer samtidig med, at man er ved at udfinde Indtægterne for Aaret 1944, hvis økonomiske Resultat man i Dag bedømmer til ikke at ville afvige meget fra Aaret i Forvejen.

Resultatet af nærværende Undersøgelse viser, at Bysamfundet Esbjergs Indtjeningsevne i Aaret 1943 endnu var i stærk Stigning. Dette fjerde Krigsaar gav en ansat Indkomst paa 82 Mill. Kr. — en skattepligtig Indkomst paa 88 Mill. Kr. — eller en Stigning siden 1939 paa 133 pCt., samtidig steg Formuerne fra 56 Mill. Kr. i 1939 til 108 Mill. Kr., hvilken sidste Stigning skal fremhæves her til Understregning af, at der har funden en betydelig Konsolidering Sted. Tilsvarende Konsolidering har Kommunestyret foretaget ved den førte økonomiske Politik.

Uanset de mange Kapitalanlæg, der foretoges i Aarene før Krigen og i dennes første Aar, indtil Materiale-mangel bremsede Byggeri m. v., har Kommunens Gæld været stadig faldende, nu ca. 11 Mill. Kr. mod 13—14 Mill. Kr. i Tiden fra 1920'erne til op imod Krigen. Trods betydelige Henlæg-gelser til fremtidigt Kapitalforbrug har Borgernes Indtje-ningsevner muliggjort en Nedsættelse af Ligningsprocenten — i indeværende Skatteaar (det Skatteaar, hvis Lignings-grundlag er de i nærværende Skattestatistik undersøgte Indkomster) til 8,9 pCt.

Kommunaldirektor, cand. jur. & polit.

„Esbjerg“

er udgivet af Esbjerg Byraad og Esbjerg Erhvervsraad og re-digeret af Kommundirektør Hans Nielsen og Erhvervschef Paul Schau.

Heftet udsendes 4 Gange aar-ligt og bringer by- og erhvervs-økonomiske Oversigter for Es-bjerg By. Det udsendes gratis til Interesserede ved Henvendel-se til Ekspeditionen: Esbjerg Erhvervskontor, Kirkegade 20, Telefon 2579.

★

Næste Nummer

vil omhandle Forstadskommu-nen Jerne, der pr. 1. April ind-lemmes i Esbjerg Købstad.

★

Forsiden

Billedet viser det Indbeta-lingskontor, som Esbjerg Kom-mune sidste Aar byggede paa Fiskerihavnen.

★

Indhold

Forord	Side 2
Indtægts- og Erhvervs-	
forhold	„ 3
Tabeller	„ 13

Indtægts- og Erhvervsforhold

I ESBJERG FOR AARET 1943

I nærværende Hefte er for Skatteaaret 1944—45 givet en Oversigt over Indtægts- og Formueforholdene for de forskellige Erhverv i Esbjerg, saaledes som det fremgaar af Ligningen til personlig Opholdsskatteskat. Undersøgelsen er en Videreførelse af den Oversigt, der blev givet for Skatteaaret 1943—44 i Tidsskriftet Nr. 1, Marts 1944.

Indkomstbeløbene refererer sig ganske overvejende til Kalenderaaret 1943 og Formuebeløbene til Udgangen af dette Aar.

Som tidligere maa det fremhæves, at der ved Indkomst overalt forstaas den ansatte Indkomst, altsaa den Indkomst, der fremkommer efter Fradrag af betalte personlige Skatter og de i Henhold til Skatteloven tilladte Fradrag for Forsikringer, der som bekendt ikke maa overstige 400 Kr.

I en Periode med svingende Indkomster vil Fradragene for de betalte Skatter selvagt være at have i Erindring ved Bedømmelsen af Indkomstudviklingen for de forskellige Erhverv.

For saa vidt angaar Formuen er der bortset fra Indbo, Gangklæder, Smykker o. l. samt ikke forfaldne Livsforsikringssummer, idet Værdien heraf ikke betragtes som skattepligtig Formue.

Med det Formaal at skabe Mulighed for fremtidige Sammenligninger med andre Bysamfund undergik Erhvervsgrupperingen for 1942 visse Ændringer i Forhold til den tidligere Inddeling, der kun havde den for Esbjerg karakteristiske Erhvervsstruktur for Øje. Denne nye Retningslinie er fulgt i nærværende Undersøgelse. For Fiskeriets Vedkommende er der imidlertid Muligheder for stadig at foretage direkte Sammenligning med de i tidligere Aar foretagne Beregninger.

Indkomstudviklingen i Esbjerg.

Af den nævnte Undersøgelse for Aaret 1942 fremgik det, at Indtægtsfremgangen i Esbjerg under Krigen laa betydelig over saavel Landet som Helhed som Købstæderne taget under eet. Aaret 1943 har ikke bragt nogen Ændring heri. For Hovedstaden var Indtægtsstigningen fra 1942 til 1943 ca. 7,0 %, for Købstæderne ca. 15,0 %, for Sognekommunerne ca. 17,1 % og for Landet som Helhed ca. 13,2 %, medens Indtægterne i Esbjerg steg fra ca. 68,2 Mill. Kr. til ca. 82,4 Mill. Kr. eller ca. 20,8 %.

Sættes Indtægten i 1939 for de nævnte Omraader lig 100, faar man omstaaende Tal for Indkomstudviklingen.

Indtægtsstigningen for Landet som Helhed under Krigen har saaledes udgjort ca. 50 %, men for Esbjerg alene 132 %.

Det vil ses, at Udviklingen har været forskellig i de forskellige Omraader, idet Landdistrikterne udviser en Stigning paa 67 %, Købstæderne 58 % og Hovedstaden kun 26 %.

Ogsaa Købstæderne viser indbyrdes en forskellig Indkomstudvikling. Til Belysning heraf er anført den samlede Indkomst i de større jyske Byer saavel som den gennemsnitlige Indkomst pr. Indbygger,

der i visse Relationer er et bedre Udtryk for Indkomstniveauet end den gennemsnitlige Indkomst pr. Skatteyder.

Den gennemsnitlige Indkomst i de større jyske Byer er saaledes under Krigen steget med rundt regnet 50 %, medens der er sket en Fordobling i Esbjerg. Den gennemsnitlige Indkomst pr. Indbygger er nu nogenlunde det samme, som den gennemsnitlige Indkomst pr. Skatteyder var før Krigen. Pr. Skatteyder var den gennemsnitlige Indkomst i 1943: 4.890 Kr.

Af Betydning for det almindelige Vel-

Indkomstudviklingen 1939—43.

Aar	Hovedstaden	Købstæderne	Sogne- kommunerne	Hele Landet	Esbjerg
1939.....	100	100	100	100	100
1940.....	96	106	111	104	122
1941.....	106	122	132	120	165
1942.....	118	137	143	132	192
1943.....	126	158	167	150	232

Samlet Indkomst.

	1939 (1000 Kr.)	1940 (1000 Kr.)	1941 (1000 Kr.)	1942 (1000 Kr.)	1943 (1000 Kr.)	Stigning 1939—43 pCt.
Aarhus.....	116.675	120.429	137.583	159.201	182.598	56,5
Aalborg.....	64.503	80.500	86.457	99.515	115.284	78,7
Esbjerg.....	35.446	43.356	58.480	68.211	82.431	132,5
Randers.....	34.493	36.342	41.042	46.241	55.267	60,2
Horsens.....	33.397	33.574	37.225	41.461	48.905	46,4
Vejle.....	29.121	30.027	33.768	37.966	42.698	46,6

Gennemsnitlig Indkomst pr. Indbygger.

	1939 Kr.	1940 Kr.	1941 Kr.	1942 Kr.	1943 Kr.	Stigning 1939—43 pCt.
Aarhus.....	1.175	1.207	1.352	1.545	1.752	49,1
Aalborg.....	1.216	1.443	1.541	1.718	1.920	57,9
Esbjerg.....	1.093	1.298	1.719	1.944	2.239	104,8
Randers.....	1.058	1.098	1.219	1.362	1.579	49,2
Horsens.....	1.101	1.108	1.213	1.341	1.566	42,2
Vejle.....	1.157	1.188	1.324	1.473	1.617	39,8

standsniveau i Byen er imidlertid ikke blot Gennemsnitsindkomsten, men ogsaa hvorledes Indtægterne fordeler sig over de forskellige Skatteydere.

Til Belysning heraf er i nedenstaaende Tabel anført Antallet af Skatteydere i de forskellige Indkomstgrupper saavel som den procentvise Fordeling i Aarene 1939, 1942 og 1943.

Over Halvdelen af Esbjergs Skatteydere havde saaledes i 1939 en ansat Indtægt paa under 2.000 Kr., i 1943 laa kun knap $\frac{1}{3}$ under denne Grænse. Ca. $\frac{1}{5}$ af Skatteyderne i 1939 havde en ansat Indkomst paa mellem 2.000 og 3.000 Kr., i 1943 derimod kun ca. $\frac{1}{10}$.

Den voldsomme Stigning i Gennemsnitsindkomsten indebærer saaledes ikke alene Opstaaen af faa meget store Indkomster, men ogsaa en stærk Oprykning fra de lavere Indkomstgrupper til de mellemste. Det vil ses, at denne Udvikling ogsaa er karakteristisk for Tiden fra 1942 til 1943.

Indkomstfordelingen efter Erhvervsgrupper.

Som nævnt har Erhvervsgrupperingen for 1943 fulgt de Retningslinier, der blev fastlagt ved Undersøgelsen for 1942, saaledes at der er Mulighed for for alle

Gruppers Vedkommende at foretage en Sammenligning mellem disse to Aar, medens der for visse Gruppers Vedkommende ikke direkte kan sammenlignes med de tidligere Aar. For de vigtigste Grupper — saaledes Fiskerierhvervet — er der imidlertid Muligheder for at drage Sammenligninger med de tidligere Undersøgelser.

Fiskerierhvervet.

Det fremgik af Undersøgelsen for Aaret 1942, at Fiskerierhvervenes Indtægter var flerdoblet under Krigen, især gjaldt dette for Fiskeskippere, Partfiskere og Fiskeeksportører. Saaledes steg Fiskeskippernes gennemsnitlige Indkomst fra 1939 til 1942 fra ca. 4.100 Kr. til ca. 25.700 Kr., en Stigning paa 532 %, og Partfiskernes gennemsnitlige Indkomst steg i samme Tidsrum fra 2.335 Kr. til 9.645 Kr. eller 313 %. For Fiskeeksportørernes Vedkommende var Indtægten gaaet op fra 8.016 Kr. til 19.709 Kr., en Stigning paa 146 %. Ligeledes kunde Gruppen »Andre erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeri« notere en kraftig Indtægtsforøgelse, nemlig fra 4.200 Kr. i 1939 til 19.425 Kr. i 1942, en Stigning paa 363 %.

Fiskepakkerne og andre Arbejdere ved Fiskerierhvervene havde derimod kun haft

Fordelingen af Skatteydere paa Indkomstgrupper.

Indkomstgrupper	Antal Skatteydere			Procent		
	1939	1942	1943	1939	1942	1943
Under 2000 Kr.	7.673	5.986	5.494	51,6	37,5	32,6
2—3000 Kr.	3.092	2.115	1.813	20,8	13,2	10,7
3—5000 „	3.026	4.679	4.812	20,4	29,3	28,6
5—7000 „	601	1.346	2.253	4,0	8,4	13,4
7—10000 „	233	654	991	1,6	4,1	5,9
10—20000 „	178	764	999	1,2	4,8	5,9
20—100000 „	57	419	478	0,4	2,6	2,8
100000 Kr. og derover		12	16		0,1	0,1
	14.860	15.975	16.856	100 pCt.	100 pCt.	100 pCt.

en Indtægtsfremgang, der i det store og hele svarede til de øvrige Arbejderes.

Selv om Indtægterne i Esbjerg overalt er steget under Krigen, fremgik det dog af den nævnte Undersøgelse, at de øvrige Erhvervsgrupper langt fra havde kunnet følge Fiskerierhvervets Indtægtsstigning, men at dettes relative Andel i den samlede ansatte Indkomst var blevet stærkt forøget. I 1939 udgjorde Personer beskæftiget ved Fiskerierhvervene 11,2 % af Skatteyderne med en Indkomst paa 13,8 % af Byens samlede Indkomst. I 1942 var Tallene derimod henholdsvis 12,8 % og 31,5 %.

I nedenstaaende Tabel er belyst Udviklingen i Fiskerierhvervenes Indtægter fra 1942 til 1943.

Fra 1942 til 1943 har Fiskerierhvervene set under eet haft en samlet Indtægtsstigning paa ca. 2,24 Mill. Kr.

Den største Indtægtsfremgang har Fiskeeksportørerne med 2,3 Mill. Kr., og derefter følger med betydelig mindre Stigninger Partfiskerne, Fiskepakkerne og Arbejderne.

Derimod har Fiskeskipperne og andre Erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeri haft en Nedgang i den samlede

ansatte Indkomst paa henholdsvis ca. $\frac{3}{4}$ Mill. og $\frac{1}{4}$ Mill. Kr.

Dette maa ikke tages som Udtryk for en Nedgang i Fangstsummerne. Fiskeriets Udbytte var i 1943 større end nogensinde tidligere under Krigen. Naar Fiskeskippernes ansatte Indkomst ikke desto mindre er faldet, skyldes det udelukkende de store Beløb, der i 1943 er kommet til Fradrag for betalte Skatter.

Antallet af Personer direkte tilknyttet Fiskeriet udgjorde i 1943 12,5 %, og deres Andel af den samlede Indkomst i Byen var ca. 28,8 %.

Den stærke Stigning i den ansatte Indkomst, der under Krigen har fundet Sted for Fiskeskipperne, er fra 1942 til 1943 saaledes afløst af en Nedgang paa ca. 20 %. Endnu i 1943 var Gennemsnitsindkomsten dog ca. 400 % over Førkrigniveauet. Partfiskerne kan fra 1942 til 1943 stadig notere en Fremgang, omend i betydelig mindre Maalestok end i de tidligere Krigsaar. Gennemsnitsindtægten er for disse 330 % over Indkomsten i 1939.

Fiskeeksportørernes Gennemsnitsindtægt er steget ca. 120 %, saaledes at den i 1943 udgjorde ca. 43.000 Kr., et ganske anseligt

Skatteydere, hvis Virksomhed er baseret paa Fiskerierhverv.

	Antal Skatteydere		Samlet ansat Indkomst (1000 Kr.)		Gennemsnitlig ansat Indkomst		Stign. i gmsnt. Indk. pCt.
	1942	1943	1942	1943	1942	1943	
Fiskeskipperne	295	336	7.581	6.845	Kr. 25.699	Kr. 20.372	÷ 20,7
Fiskeeksportører	68	83	1.340	3.614	19.709	43.540	120,9
Andre selvstændige Erhvervsdrivende med Erhverv baseret paa Fiskeri	40	37	777	528	19.425	14.259	÷ 26,6
Partfiskere	947	1.001	9.394	10.104	9.645	10.094	4,7
Fiskepakkerne	438	397	1.458	1.657	3.329	4.174	25,4
Andre Arbejdere ved Fiskeri	255	256	934	973	3.664	3.801	3,7
	2.043	2.110	21.484	23.721			

Gennemsnit for en enkelt Erhvervsgruppe. 42 — altsaa Halvdelen af de ialt 83 Eksportører — havde i 1943 over 30.000 Kr. i ansat Indkomst, $\frac{1}{4}$ havde over 50.000 Kr.

I Forhold til 1939 er Gennemsnitsindkomsten steget ca. 440 %. Mod denne Stigning er Stigningen i Fiskepakkernes Indkomst meget beskeden. Fra 1942 til 1943 er der for disse sket en Indkomstforøgelse paa 25 %, saaledes at den gennemsnitlige Indtægt nu ligger ca. 70 % over Førkrigstiden, og for de øvrige til Fiskerierhvervene knyttede Arbejdere ligger Indkomsten i 1943 ca. 50 % over 1939.

I nedenstaaende Tabel er til Belysning af Formueforholdene anført Antal Personer med Formue, den samlede Formue indenfor de forskellige Erhverv samt den gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder.

En direkte Sammenstilling af Indtægts- og Formuebevægelserne med det Formaal at finde Opsparingsviljen i de forskellige Erhverv er ikke mulig. For det første indeholder Formuen som nævnt ikke Værdien af privat Indbo, Gangklæder o. lign., et Forhold, der sikkert navnlig spiller en Rolle for Partfiskernes Vedkommende. Hertil kommer, at Svingninger i Fiskekut-

ternes Assurancesum og Obligations- og Aktiekurserne samt Køb og Salg af Ejendomme paavirker Formuebevægelserne i væsentlig Grad.

Det kan dog nævnes, at Fiskeskipperne, der i 1939 havde en samlet Formue paa ca. 4 Mill. Kr., i 1942 ejede ca. 18 Mill. Kr. og i 1943 ca. 24 Mill. Kr. For Fiskeeksportørernes Vedkommende er de samme Tal ca. 1,3 Mill., 3,8 og 6,9 Mill. Kr. og for Partfiskerne $\frac{1}{4}$ Mill., 1,8 Mill. og 2,5 Mill. Kr.

Der har saaledes uden Tvivl ud af de store Indtægter fundet en betydelig Opsparing Sted. Paa Grund af de nævnte Forhold kan imidlertid kun en meget dybtgaaende og omfattende Undersøgelse belyse dette Spørgsmaal til Bunds.

Haandværk og Industri.

Af de tidligere udsendte Undersøgelser over Indtægtsforholdene i de forskellige Erhvervsgrupper er det fremgaaet, at Indtægterne for Haandværk og Industri fra 1939 til 1942 steg ca. 75 %. Selv om dette Gennemsnitstal i nogen Grad var paavirket af enkelte meget store Indtægter, maa det dog siges, at Indtægtsfremgangen har været generel, ikke alene fra Skatteyder

Formueforhold for Skatteydere, hvis Virksomhed er baseret paa Fiskerierhverv.

	Antal Skatteydere med Formue		Samlet Formue (1.000 Kr.)		Gennemsnitlig Formue pr. Formueskatteyder	
	1942	1943	1942	1943	1942	1943
					Kr.	Kr.
Fiskeskipperne	273	314	18.754	24.325	68.696	77.469
Fiskeeksportører	58	71	3.828	6.917	65.997	97.431
Andre Erhvervsdrivende m. Erhverv baseret paa Fiskeri	33	32	1.358	1.513	41.135	47.272
Partfiskere	245	264	1.801	2.512	7.380	9.514
Fiskepakkere	40	59	131	220	3.280	3.722
Andre Arbejd. v. Fiskeri	46	38	318	238	6.909	6.268
	695	778	26.190	35.725		

til Skatteyder, men ogsaa fagmæssig set. Udviklingen fra 1942 til 1943 er skitseret i nedenstaaende Tabel.

Indtægterne er trods den stærkt voksende Materialeknaphed i 1943 fortsat stegget. Den gennemsnitlige Indkomst steg saaledes ca. 29 %, altsaa noget mere end den samlede Indtægt i Byen, der som nævnt steg ca. 21 %.

Denne Stigning skyldes endnu mindre end tidligere enkelte store Indtægter, men en almindelig Forskydning opefter af Indkomstniveauet. Medens der i 1942 var 292 Personer indenfor Haandværk og Industri med Indkomster under 4.000 Kr., var der i 1943 kun 188 i denne Gruppe.

Som i tidligere Undersøgelser er der ogsaa denne Gang foretaget en særskilt Opførelse over Indkomsterne i de vigtigste Fag indenfor Byggehaandværket. Resultatet heraf er i nedenstaaende Tabel sammenholdt med Tallene fra 1942.

Det vil ses, at for alle de nævnte Haandværksfag har der fundet meget betydelige Indkomststigninger Sted under Krigen. Naar undtages Malermestre og Glarmestre, hvor den meget stærke Stigning er fortsat i 1943, er det imidlertid karakteristisk, at de tidligere Aars meget kraftige Fremgang er afløst af en betydelig mindre Stigning i 1943.

Som ved Fiskeriet synes saaledes nu ogsaa her det Punkt efterhaanden at være naaet, udover hvilket de ansatte Indtægter kun med meget stor Vanskelighed lader sig drive.

Handel.

I omstaaende Tabel angives Antallet af Skatteydere indenfor Handel, deres samlede ansatte Indkomst og Gennemsnitsindkomsten i 1942 og 1943.

Fra 1942 til 1943 er de selvstændige Handlendes Gennemsnitsindkomst steget

Selvstændige ved Haandværk og Industri.

	Antal Skatteydere	Samlet Indkomst (1.000 Kr.)	Gnmsntl. Indtægt Kr.	Antal Skatteydere m. Formue	Samlet Formue (1.000 Kr.)	Gnmsntl. Formue pr. Formue- skatteyder
1942	562	3.256	5.797	370	6.761	18.274
1943	565	4.220	7.468	394	7.545	19.149

Indkomsterne indenfor Byggehaandværket.

	Antal Skatteydere		Samlet Indkomst		Gennemsnitlig Indkomst		Stigning i pCt. i gnmsntl. Indk.	
	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942—43	1939—43
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Murermestre	34	38	431.464	553.225	12.690	14.559	15	145
Tømrermestre	29	28	281.467	298.715	9.706	10.668	10	116
Snedkermestre	34	36	244.349	286.908	6.981	7.970	14	107
Malermestre	50	50	313.890	427.914	6.278	8.558	36	139
Glarmestre	8	8	40.269	65.100	5.034	8.138	62	198
Blikkenslagere, Vand- og Gasmestre	17	16	189.138	184.710	11.126	11.544	4	180

Handelsstanden.

	Antal Skatte- ydere	Samlet ans. Indkomst (1.000 Kr.)	Gennem- snitlig Indkomst
1942.....	717	7.591	Kr. 10.588
1943.....	707	9.429	13.337

26 % til ca. 13.300 Kr. Da Gennemsnitsindkomsten i 1939 var ca. 5.150 Kr., har de Handlende gennem Krigsaarene gennemsnitlig forøget Indkomsterne med ca. 160 %. Denne Stigning har i Modsætning til Haandværkerne været ret konstant fra Aar til Aar: Fra 1939 til 1940 saaledes 37 %, fra 1940 til 1941 29 %, fra 1941 til 1942 16 % og fra 1942 til 1943 som nævnt 26 %. Ogsaa her er der Tale om en almindelig Forskydning i Indtægtsniveauet opad. Medens der i 1939 kun var ca. 10 % med Indkomster over 10.000 Kr., havde i 1942 ca. 27 % og i 1943 37 % over denne Indkomst. 10 % af de ansatte Indkomster laa i 1943 over 30.000 Kr.

Der er dog stadig trods denne Forskydning opad af Indtægterne en ret stærk Spredning. 50 Personer havde saaledes under 2.000 Kr. i ansat Indkomst, medens 39 Personer havde 50.000 Kr. eller der-

over. Omkring den gennemsnitlige ansatte Indkomst i Byen, der som nævnt i 1943 var knap 5.000 Kr., grupperer Handelsstanden sig saaledes, at knap $\frac{1}{3}$ har under denne Indkomst og godt $\frac{2}{3}$ over.

Arbejderklassen.

Under Hensyn til de for Esbjerg saa vigtige Erhverv — Fiskeriet og Søfarten — er der ved Opdeling af Arbejderklassen forsøgt udskilt de Personer, der knytter sig til disse Virksomheder.

Til Trods for det ønskelige i en Sondring mellem faglærte og ufaglærte, eventuelt ogsaa de enkelte Fag, har det under de herskende Arbejdsforhold vist sig at være af tvivlsom Værdi at forsøge at gennemføre saadanne Sondringer. Bortset fra Fiskeriarbejderne og den til Søfarten knyttede Arbejderstab maa samtlige Arbejdere derfor indtil videre behandles under eet.

I nedenstaaende Tabel er angivet Antallet af Arbejdere, disses samlede Indkomst og den gennemsnitlige Indkomst.

Det fremgaar heraf, at den stærke Stigning i Antallet af Arbejdere, der blev konstateret fra 1941 til 1942 er fortsat i 1943. Som det var at vente, er Antallet af Havnearbejdere dog fortsat sunket. Det udgjorde før Krigen ca. 700, men nu knap

Arbejderklassen.

	Antal Skatteydere		Samlet ansat Indk. (1.000 Kr.)		Gnmsntl. ansat Indkomst		Stign. i gsn. Indk.
	1942	1943	1942	1943	1942	1943	1942—43
Havnearbejdere	111	93	413	413	Kr. 3.724	Kr. 4.442	pCt. 19,3
Fiskepakkere.....	438	397	1.458	1.657	3.329	4.174	25,4
Arbejdere ved andet Erhverv baseret paa Fiskeri.....	255	256	934	973	3.664	3.801	3,7
Underordnet Mandskab ved Søtransport.....	84	41	195	94	2.318	2.290	÷ 1,2
Øvrige Arbejdere	5.034	5.541	16.014	21.751	3.181	3.925	23,4
	5.922	6.328	19.014	24.888	3.211	3.933	22.5

100. Det samme gælder for det underordnede Mandskab ved Søtransport, der før Krigen androg op mod 400, men nu kun er ca. 10 % af det normale. Grunden til det mindre Fald i Antallet af Fiskepakkere skyldes, at en Del af disse i 1943 har indtjent de største Lønbeløb ved midlertidigt Arbejde udenfor Erhvervet og derfor er henregnet til Gruppen »Øvrige Arbejdere«.

Set under eet er Arbejdernes Gennemsnitsindkomst fra 1942 til 1943 steget ca. 22 %, hvilket altsaa svarer til Stigningen i hele Bysamfundets Indkomst.

Antallet af Arbejdere udgør ca. 38 % af Byens Skatteydere, men deres Indkomst kun 30 %.

Til Sammenligning med de esbjergensiske Arbejderes Gennemsnitsindkomst, der saaledes i 1943 udgjorde ca. 3.900 Kr., kan nævnes, at Arbejdernes Gennemsnitsindkomst i Aalborg i 1943 udgjorde ca. 3.800 Kr. og i Randers ca. 3.400 Kr.

Naar Arbejdernes Indkomster i Esbjerg navnlig i 1943 har ligget saa relativt højt, skyldes det i første Række de ekstraordinære Beskæftigelsesmuligheder. Det gennemsnitlige Antal ledige i Esbjerg og Jerne, der i 1939 og 1940 udgjorde ca. 2.000 Mand, sank i 1941 til ca. 1.700 og i 1942 til ca. 1.200 for derefter at sætte Bundrekord i 1943 med gennemsnitlig ca. 500 Mand. Det laveste Arbejdsløshedstal naaedes ved Udgangen af Juni Maaned med 197, medens Tallet Sommeren og Efteraaret igennem svingede omkring 250 til 300 Mand.

I nedenstaaende Tabel ses Bevægelserne i Leveomkostningerne, i de esbjergensiske Arbejderes gennemsnitlige Indkomst samt som et ganske vist ufuldstændigt Udtryk for Levevilkaarene den heraf beregnede »Realindtægt«.

Index for Leveomkostningerne er beregnet paa Grundlag af det officielle Pristal, der som bekendt ikke tager Hensyn til Va-

Beregnet „Realindtægt“ for Arbejderne.

	Index for Leve- omkostn.	Index for Gennem- snitsindk.	Index for Real- indtægt
1939 gst.	100	100	100
1940 »	125	117	94
1941 »	145	128	88
1942 »	150	153	102
1943 »	152	187	123

rernes efterhaanden stærke Kvalitetsforringelse. Alene af den Grund vil saaledes den beregnede Realindtægt ikke give noget fuldgyldigt Billede af Arbejdernes Levevilkaar. Det ses imidlertid, at Indtægten i Krigens to første Aar trods de for Esbjerg relativt gunstige Beskæftigelsesforhold langt fra holdt Trit med Leveomkostningernes Stigning, som disse fremgaar af det officielle Pristal. Denne Forsinkelse i Kapløbet ikke alene med Varepriserne, men ogsaa med en stor Del af de øvrige Klasses Indtægter — i Esbjerg navnlig Fiskerne og de selvstændige Handlende — har selvsagt medført, at den forholdsvis kraftige Stigning i Arbejdernes Indkomster, der er sket i 1942 og navnlig i 1943, ikke har haft den Betydning for Levestandarden, som en betydelig mindre Indkomststigning paa et tidligere Tidspunkt af Krigen vilde have haft.

Tjenestemænd og Funktionærer.

Nedenstaaende er anført Antallet af Tjenestemænd og Kontorpersonale samt de tekniske Funktionærer og Butikspersonale, deres samlede ansatte Indkomst samt Gennemsnitsindkomsten i 1942 og 1943.

Disse Personer udgør ca. 17 % af Byens Skatteydere og havde i 1942 og 1943 ca. 15 % af den samlede ansatte Indkomst. Navnlig for de tekniske Funktionærer og Butikspersonalet har 1943 bragt Stigning i Indkomsterne, idet Gennemsnittet i 1943 laa ca. 25 % over 1942. Tjenestemændene

og Kontorpersonalet viser en væsentlig mindre Stigning, knap 6 %. Indkomsterne for disse Personer ligger iøvrigt paa samme Niveau som i øvrige Byer, og der frembyder sig intet særligt at bemærke sammenlignet med Landet som Helhed. Det gælder her, at Indkomststigningen i endnu mindre Grad end for Arbejdernes Vedkommende har kunnet forhindre en væsentlig Nedgang i Levevilkaarene.

Liberale Erhverv.

Antallet af Personer med liberalt Erhverv, der i 1942 udgjorde ialt 172, voksede i 1943 til 192. Den gennemsnitlige Indkomst, der i 1942 var 9.033 Kr., holdt sig nogenlunde konstant, idet den i 1943 udgjorde 8.939 Kr. Førkrigsindtægten for denne Gruppe var gennemsnitlig 6.980 Kr., saaledes at den i Løbet af Krigsaarene er steget ca. 28 %. For Sagførerne og Lægerne er der foretaget en speciel Opgørelse, der viser Bevægelserne i Gennemsnitsindkomsten.

Læger og Sagføreres Gennemsnitsindkomst.

	Læger	Sagførere
	Kr.	Kr.
1940.....	10.900	11.900
1941.....	14.900	18.700
1942.....	17.830	21.070
1943.....	18.160	19.240

Det kan nævnes, at Tandlægerne, for hvilke der ikke i de tidligere Aar er foretaget nogen speciel Opgørelse, i 1943 havde en gennemsnitlig ansat Indkomst paa 16.100 Kr.

Resumé.

Den Indkomststigning, der har fundet Sted i Esbjerg i Krigens tre første Aar, fortsattes med uforandret Styrke i Krigens fjerde Aar, og Gennemsnitsindkomsten pr. Skatteyder naaede op paa ca. 4.900 Kr.

Karakteristisk for 1943 er imidlertid, at Indkomststigningen i Forhold til det foregaaende Aar ikke i saa udpræget Grad som hidtil er faldet paa Fiskeriet og de dertil knyttede Erhverv. Af den samlede Indkomststigning paa ca. 14 Mill. Kr. falder kun ca. 2 Mill. Kr. paa Fiskerierhvervet og dette udelukkende paa Fiskeeksportørerne.

Haandværk og Industri samt Handelen har derimod atter kunnet fremvise Stigninger i Gennemsnitsindkomsten, svarende til de tre første Krigsaar. For de fleste Byggehaandværkeres Vedkommende synes de ekstraordinært stærke Stigninger de tidligere Aar dog nu at være afløst af en kun mindre Fremgang.

Arbejderne, Tjenestemændene, Butiks- og Kontorpersonale har efter de tidligere Aars i Forhold til de selvstændige meget

Tjenestemænd og privat ansatte Funktionærer og Medhjælpere.

	Antal Skatteydere		Samlet Indkomst (1.000 Kr.)		Gennemsnitlig Indkomst	
	1942	1943	1942	1943	1942	1943
Tekniske Funktionærer og Butikspersonale	1.157	1.026	3.877	4.316	Kr. 3.351	Kr. 4.206
Tjenestemænd og Kontorpersonale	1.439	1.868	6.114	8.387	4.249	4.490
	2.596	2.894	9.991	12.703	3.849	4.389

beskedne Indkomststigninger i 1943 forøget Indtægten med 20—25 %.

I Forhold til de selvstændige er deres Indkomster imidlertid stadig yderst beskedne, hvorhos endvidere maa erindres, at Ligningen overfor disse Personer er meget nær 100 % rigtig, medens dette ikke i alle Tilfælde kan siges for de selvstæn-

diges Vedkommende. Forskellen mellem de virkelige Indkomster vil saaledes være større end den her fremkomne.

Samtidig med Stigningen i Indkomsten har der fundet en betydelig Forøgelse af Formuen Sted, idet den samlede Formue i 1943 udgør 107½ Mill. Kr. mod 90 Mill. Kr. i 1942 og 56 Mill. Kr. i 1939.

Samlet Indkomst- og Erhvervsfordeling.

Erhverv	Antal Skatteydere		Ansæt Indkomst (1.000 Kr.)		Gennemsnitsindk. pr. Skatteyder		Forskydn. i den gen- snitlige Indk. fra 1942 til 1943
	1942	1943	1942	1943	1942	1943	
					Kr.	Kr.	pCt.
Selvstændige Erhvervsdrivende udenfor Fiskeri	1.498	1.497	13.905,1	17.074,1	9.282	11.406	+ 22,9
Selvstændige Erhvervsdrivende i Forbindelse med Fiskeri	403	456	9.698,5	10.986,4	24.066	24.093	+ 0,1
Liberales Erhverv	172	192	1.553,7	1.716,2	9.033	8.939	÷ 1,0
Ialt selvstændige	2.073	2.145	25.157,3	29.776,7	12.136	13.882	+ 14,4
Tekniske Funktionærer og Bu- tikspersonale	1.157	1.026	3.877,1	4.315,8	3.351	4.206	+ 25,5
Tjenestemænd o. lign. samt Kon- torpersonale	1.439	1.868	6.113,9	8.387,5	4.249	4.490	+ 5,7
Ialt Funktionærer	2.596	2.894	9.991,0	12.703,3	3.849	4.390	+ 14,1
Arbejdere udenfor Fiskeri (her- under Havnearbejdere)	5.145	5.634	16.427,7	22.164,2	3.193	3.934	+ 23,2
Arbejdere ved Fiskerierhverv ...	693	653	2.392,7	2.630,1	3.453	4.028	+ 16,7
Partfiskere	974	1.001	9.393,8	10.104,5	9.645	10.094	+ 4,7
Ialt Arbejdere	6.812	7.288	28.214,2	34.898,8	4.142	4.789	+ 15,6
Overordnet Mandskab ved Sø- transport	78	73	295,5	253,8	3.788	3.477	÷ 8,3
Underordnet Mandskab ved Sø- transport	84	41	194,7	93,9	2.318	2.290	÷ 1,2
Ialt Søfolk	162	114	490,2	347,7	3.026	3.050	+ 0,9
Husassistenter m. fl.	936	1.099	1.072,6	1.396,8	1.146	1.271	+ 10,9
Personer ude af Erhverv	2.501	2.411	2.387,8	2.448,6	955	1.016	+ 6,4
Lærlinge og Elever	723	732	416,0	491,4	575	671	+ 16,7
Andre og uangivne Erhverv (her- under Gartnere og Landbrugere)	172	173	481,7	367,4	2.801	2.124	÷ 24,2
Ialt Husass., Pension., Lær. m. v.	4.332	4.415	4.358,1	4.704,2	1.006	1.066	+ 6,0
Samtlige Erhvervsgrupper	15.975	16.856	68.210,8	82.430,7	4.200	4.890	+ 14,5